

Utemeljitev pobude Društva slovenskih skladateljev za podelitev Kozinove nagrade za zaokroženi komorni opus skladateljici Brini Jež Brezavšček

Brina Jež Brezavšček, akademska glasbenica – komponistka, je bila rojena 11. marca 1957 v Ljubljani.

Nižjo in Srednjo glasbeno šolo je končala v Ljubljani, v klavirskem razredu prof. Darinke Bernetič. Z odliko je maturirala na Poljanski gimnaziji na smeri intenzivne angleščine. Na Akademiji za glasbo je diplomirala na Oddelku za kompozicijo in glasbeno teorijo pri prof. Urošu Kreku ter si pridobila visokošolsko izobrazbo in strokovni naziv Akademska glasbenica – komponistka. Vzporedno je štiri leta študirala muzikologijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Študijsko se je izpopolnjevala na mednarodnih tečajih za klavirsko igro v Pecu (1974), kompozicijo v Grožnjanu (1978) in Darmstadtu (1984), elektroakustično glasbo v Beogradu (1985) in Grazu (1988). Leta 1994 je samostojno delala v elektronskih studiih CIRM v Nici in GRM v Parizu.

Leta 2011 ji je Univerza v Ljubljani podelila Priznanje pomembnih umetniških del. Leta 2012 je bila izvoljena v naziv docentke za teorijo glasbe, leta 2018 pa v naziv izredna profesorica za teorijo glasbe na Univerzi v Ljubljani. Septembra 2023 je bila izvoljena v naziv redna profesorica za teorijo glasbe na Univerzi v Ljubljani. Od septembra 1984 do 1987 je poučevala klavir na Srednji vzgojiteljski šoli v Ljubljani, kasneje je imela status samostojnega umetnika. Med letoma 1988 in 2014 je bila zaposlena kot predavateljica za vokalno instrumentalni pouk ter med letoma 2014 in 2016 kot asistentka na Pedagoški fakulteti v Ljubljani. Med letoma 2016 in 2024 je bila zaposlena na polovičnem delovnem mestu docentke, kasneje izredne in redne profesorice ter na polovičnem delovnem mestu asistentke na Pedagoški fakulteti v Ljubljani.

Njen opus je izredno raznolik, najboljšejši pa je na področju komorne glasbe (53 del). Obsega 3 orkestralna dela (ena partitura je izgubljena), 3 kantate za zbor in orkester, 3 kantate za zbor in instrumentalno spremljavo, 53 komornih del, 5 glasbeno scenskih del, vključno s komorno opero, 4 dela zvrsti glasbenega teatra, 15 solističnih del, 19 zborov, 40 skladb za mladino, 11 priredb pesmi za glas in instrumente, 7 elektroakustičnih del ter 2 multimedijški deli. Do decembra 2024 je napisala 142 glasbenih del.

Kot uveljavljena skladateljica je imela izvedbe na pomembnih domačih in mednarodnih prireditvah. Njene skladbe so bile izvajane na Tribunah glasbenega ustvarjanja v Opatiji, Glasbenem bienalu v Zagrebu, Slovenskih glasbenih dnevih ter Nočeh slovenskih skladateljev, v okviru Koncertnega ateljeja DSS, Kogojevih dnevih v Kanalu, Festivalu komorne glasbe Radenci in na koncertih v organizaciji društva Muzina. Med mnogimi koncerti v tujini pa naj podčrtam odmevne izvedbe na prireditvi *Musimonat* v Baslu, v *Frye muzeju* v Seattlu, na festivalu *Iš arti* v Litvi, v okviru *Musikforuma* v Münchnu itd. Omenjam še nekaj izvedb iz zadnjih let: V letu 2015 je v okviru Noči slovenskih skladateljev z novo skladbo *Osameli kamni za flavto in harfo* sodelovala na mednarodnem srečanju Svetovni glasbeni dnevi, v okviru krovnega združenja za sodobno glasbo ISCM. V letu 2017 je na Dunaju v okviru *Ungehörte Klänge – Skladateljice iz Hrvaške, Makedonije, Srbije in Slovenije* sodelovala z noviteto *Estampie za godalni kvartet*. Leta 2021 je Maruša Brezavšček na »Giacinto Scelsi Festivalu« v Baslu izvedla skladbo *Sedem listov za kljunasto flavto*. Leta 2022 je flautistka Tina Ostruh s skladbo *Silence or They are All so Nice and Handsome* na koncertu Sampo residency v Saint-Etienneu predstavila skladbo s sampo inštrumentom

in novim partiturnim zapisom skladateljice. Istega leta je na koncertnem prizorišču ansambla TAG v Winterthurju v Švici skladbo *Luna v srcu* uspešno predstavila ruska flavtistka Tatiana Timonova. Skladateljica Brina Jež Brezavšček je v pogovoru izjavila: »Mislim, da je mogoče najti način, kako novo glasbo posredovati občinstvu.«

Iz tega razloga je bila v letu 1991 ustanoviteljica in dolgoletna predsednica Društva za spodbujanje in napredek nove glasbe Muzina. V okviru tega društva je bilo ogromno glasbenih projektov, v katerih je s svojim delom zaznamovala razvoj sodobne ustvarjalnosti, prav tako v društvih Sirius A B in Sozven.

Ker ji Društvo slovenskih skladateljev podeljuje Kozinovo nagrado za njen obsežni komorni opus, dovolite, da vam predstavim vsaj peščico najpomembnejših del:

- *Mobile magico za ansambel* (1984)
- *Gandijevi epigrami za igralko, violino, klavir in tolkala* (2002)
- *Meditacija v petih odslikavah za violončelo in klavir* (1997)
- *Agora:21; Amorag: 5 za violončelo in klavir* (2001)
- *Birds za kljunaste flavte in čembalo* (1991)
- *Presenečenje za violino solo* (1983)
- *Modri veter za dve flavti, harfo in violončelo* (2005)
- *Osem krikov in dva šepeta za saksofon in klavir* (2008)
- *Chain za godalni kvartet* (1991) kasneje za godalni orkester (2010)
- *Estampie za godalni kvartet* (2017)
- *Sedem listov za sopransko kljunasto flavto* (2017)
- *Mimobežnice in tangente za dve kljunasti flavti in tolkala* (2020)
- *Luna v srcu za flavto* (2009)
- *Dih svobode za mandolino solo* (2023)
- *Človek in morje za mezzosopran in alt flavto* (2018)
- *Smeh, nasmeh za flavto in klarinet* (2023)
- *Hridaya za trobento in marimbo* (2024)

V svojem komornem opusu je ustvarjala od solističnih del, pa vse do dua, tria, godalnega kvarteta in še drugih – manj pogostih – instrumentalnih kombinacij. Posegla je tudi na polje elektroakustične glasbe. V tej zvrsti izstopa *Orfej za basovski klarinet in elektroakustiko*.

V intervjuju z Juretom Juvanom je skladateljica odgovarjala:

»'Se vam zdi, da je komponiranje zaradi napredka v tehnologiji danes lažje ali težje? Kako, menite, se to odraža v posedovanju »surovega« znanja o sami kompoziciji? Je kakovost zato nujno slabša ali boljša?'

'Tehnologija predstavlja le del glasbenega ustvarjanja in ni ključna. Za dosego močnega umetniškega izraza lahko skladateljica uporabi popolnoma minimalna sredstva. A ker tehnologija obstaja, jo uporabljamo – nekateri vedno, drugi občasno ...'«

Še drobec njene izjave:

»Pri meni gre večkrat za prisotnost diha, za naravno oblikovanje v dinamiki in času, pri čemer je tehnična plat izurjenosti izvajalcev kljub temu zelo pomembna za verno izvedbo in doseganje pravega učinka.«

»Posebej komorni koncerti so deležni manjše publicitete in števila obiskovalcev. Uspeh skladbe se po izvedbi začuti 'v zraku', čeprav lahko občutek tudi vara, ob ponovitvah pa se lahko večkrat tudi spreminja. Običajno je uspešnost večja pri ponovnih izvedbah, če se zgodijo v krajšem časovnem razmaku, saj se interpretacijska dodelanost poveča, kar nedvomno vpliva na uspešnost skladbe.«

Ugledni angleški muzikolog Niall O'Loughlin je o karakteristikah njene glasbe takole zapisal v spremni besedi k avtorski zgoščenki: *»Njena glasba je v precejšnji meri na čelu naprednega glasbenega razmišljanja z veliko tehnikami in idejami glasbene avantgarde poznega dvajsetega stoletja. Posebna moč njene glasbene materije izvira iz modernih instrumentalnih metod, ki so jih razvili skladatelji ali izvajalci, kombinirani s subtilnim občutkom za kreiranje zvoka.«*

Društvo slovenskih skladateljev podeljuje Kozinovo nagrado za leto 2025 skladateljici Brini Jež Brezavšček za zaokroženi komorni opus.

Iskrene čestitke!

Tomaž Habe
Predsednik Komisije za nagrade, priznanja in odlikovanja DSS